

Ontwrichtend licht

Het Italiaanse Fatar is zonder twijfel de grootste en bekendste producent van losse klavieren met vrijwel alle grote fabrikanten van controllers, synthesizers en digitale piano's als klant. Onder de naam Studiologic brengen ze eigen synths, midicontrollers en stagepiano's uit. De nieuwe Numa X Piano-serie maakt erg nieuwsgierig.

door **Alex Buurman**
alex@interface.nl

Voor de hoge verwachtingen ten aanzien van de nieuwe leden van de Studiologic Numa-familie valt een aantal redenen aan te voeren. Ten eerste zijn ze expliciet bedoeld als stagepiano, en van Studiologic, met z'n Fatar-achtergrond, verwacht je natuurlijk een uitstekend klavier. Ten tweede beschikken Studiologic producten vaak over uitstekende synth-engines. In Interface 210 testten we de Numa Compact 2, en de geluiden daarvan waren verrassend goed en opvallend gedetailleerd, en ook de sound van de polysynth Studiologic Sledge mag er zijn. Ten derde zijn de producten van Studiologic zonder uitzondering zéér aantrekkelijk geprijsd, terwijl de stagepiano's van de grote merken met een hammer action-klavier en professionele features over het algemeen behoorlijk duur zijn; de homepiano-achtige aanbiedingen even daargelaten.

Verbetering

En dan het gewicht. Een klavier dat pianisten pur sang bekoort, betekent meestal ook dat het totaalgewicht van stagepiano's al snel vijftien of zelfs twintig kilo ruim overstijgt. In

de Numa X Piano zit een Fatar TP/110 klavier; een variatie van de TP/100, een gewogen hamer action-klavier dat we ook tegenkomen in stagepiano's en keyboard-controllers van onder meer Arturia, Kurzweil, Dexibell, Doepfer, M-Audio en Nord. De TP/100 is eigenlijk een perfect compromis van gewicht en bespeelbaarheid, terwijl voor die hard-pianisten vaker het TP/40-klavier wordt gemonteerd.

De TP/100 is al decennia op de markt en ik heb zelf een masterkeyboard van Studiologic met dit klavier, een SL73 Studio, dat me op zich uitstekend bevalt. De Fatar TP/110 is echter een aanzienlijke verbetering. Waar het toetsenbord van mijn eigen master-keyboard toch wel wat wil zwabberen en het eindpunt van de slag wat vaag is, voelt dat van de TP/110 heel strak en exact aan. Ongeveer het verschil tussen een piano op leeftijd en een vleugel die rechtstreeks uit de fabriek komt.

Wilde gok

De eerder uitgebrachte Numa Compacts leveren prima elektrische- en akoestische-pianosounds gebaseerd op sampling. Bij de Numa X Piano's wordt echter naast sampling ook modeling gebruikt, en daardoor is de

info

- **Richtprijs incl.:**
Numa X Piano 73 € 1.099,-
Numa X Piano 88 € 1.399,-
Numa X Piano 88 GT € 1.799,-
- **Distributie:**
Total Sonic
- **Internet:**
studiologic-music.com
totalsonic.nl

het oordeel

- + laag gewicht
- + uitstekend klavier
- + subliem bespeelbare sounds
- + uitstekende bediening
- pookjes
- orgelsounds zwak

bespeelbaarheid enorm verbeterd. De mooie detaillering is gebleven, maar afhankelijk van de dynamiek waarmee je speelt ontwikkelen de klanken zich op een organische manier. De boventonen van de akoestische-piano-klanken bouwen zich mooi op en de Rhodes-achtigen ontwikkelen in het laag eerder een vervaarlijk gegrom bij stevig spel dan meer volume of boventonen. De uitklanken verlopen heel natuurlijk. Op het allerlaagste niveau zijn de loops hoorbaar, maar alleen helemaal aan het einde en als je het volume krampachtig hoog opendraait. Het effect is – althans bij mij – dat de Numa X Piano's sneller uitnodigen om muziek te maken, dan om de onvolkomenheden boven water te krijgen.

De DX-achtige e-pianosounds voelen aan alsof in de Numa X een daadwerkelijke fm-soundengine zit, en ik ben dan ook heel benieuwd waar de soundengine van deze Numa's vandaan komt. Voor de Sledge gebruikte Studiologic technologie van Waldorf, en ik kan me nauwelijks voorstellen dat Studiologic de technologie voor deze stagepiano's wél zelf in huis heeft; de sounds zijn buitengewoon goed en heel subtiel in elkaar gezet. Dat geldt voor vrijwel alle sounds, want ook de synths, strings, vintage-keyboardgeluiden en andere akoesti-

sche sounds zijn gewoon mooi en smaakvol gemaakt. Uitzondering zijn de orgelsounds die de kick ontberen van drawbars en een goede leslie. Nou is er in Italië een bedrijf dat zich uitputtend met physical modeling bezighoudt, Viscount... maar dat is een wilde gok.

Zonekleuren

Studiologic prijst de Numa X Piano's aan onder het motto 'disruptive easy, incredibly powerful', wat zoiets betekent als 'ontwrichtend gemakkelijk, ongelooflijk krachtig' en ze hebben inderdaad bijzonder hun best gedaan om de bediening simpel te maken. In de display hebben de vier keyzones elk een eigen kleur. Op het bedieningspaneel zitten twaalf rotary encoders, waarmee je functies van de Numa X kunt bedienen. Deze zijn alle voorzien van een led-indicatie die kan oplichten in vier kleuren. Met vier encoders, links van het bedieningspaneel krijgen vervolgens die betreffende zonekleur, waardoor in één oogopslag voor alle parameters duidelijk is in welke zone je aan het editen bent. Voor elke zone zijn er twee insert-effecten en er zijn twee mastereffecten. Wanneer je een ander effect kiest, komt dit geleidelijk in, zodat zich nooit abrupte overgangen voordoen.

Met de dertiende encoder kun je door de verschillende pagina's in het 2,8" kleuren-display navigeren. Je krijgt daarmee toegang tot de noodzakelijke masterkeyboardfuncties, zoals uitgebreide toewijzing voor de pedalen. Naast een mix voor de vier zones, kun je ook vier externe geluidsbronnen mixen. Hiervoor zijn er aparte ingangen. Het geluid daarvan, inclusief dat van de synth-engine kunt je via usb rechtstreeks naar je computer sturen. De computer herkent de Numa X als een audio-interface, en je kunt in je daw de ingangen kiezen.

Met de druktoetsen onder de vier zone-

specificaties

- 73 of 88 toetsen, of 88 houten toetsen
- aanslaggevoelig (instelbaar), aftertouch, zwart/wit-balans
- 300-stemmig
- 200 fabrieksgeluiden
- 250 gebruikersgeheugens
- 4 zones voor interne sounds of midi
- 16 favorities met elk 24 geheugenplaatsen
- master-eq
- a-piano's: acoustic modeling met release samples, damper en key-off noises
- e-piano's: physical modeling
- 8x insert fx
- mastereffecten (delay/reverb)
- 4-kanaals digitale mixer effects voor externe bronnen
- usb-audio/midi-interface
- 2 programmeerbare sticks
- aansluitingen: midi in/out, usb (audio/midi), 2x uit ¼" jack, hoofdtelefoon, 4x mono in ¼" jack-mic/lijn
- 3 pedalaansluitingen
- incl. VFP1/10 sustainpedaal
- incl. Manager-app
- gewicht en afmetingen (bx dx xh)**
- Numa X Piano 73: 11,7kg, 105,2x31x12,3cm
- Numa X Piano 88: 14kg, 126,5x31x12,3cm
- Numa X Piano 88 GT: 22kg, 128,0x31x12,3cm

Naast sampling is ook modeling gebruikt, en daardoor is de bespeelbaarheid enorm verbeterd

encoders kun je inzoomen op verdere parameters, waarvan de functie afhankelijk is van de sound die je op dat moment gebruikt, zoals hammer off- en pedal noise-bijgeluiden bij piano's, en adsr-instellingen of filter bij synthgeluiden.

Opvallend is overigens dat je ook de balans van de witte en zwarte toetsen kunt instellen, als je merkt dat je de zwarte en witte toetsen met een andere kracht aanslaat. Het enige minpunt, maar dat geldt voor meer Studiologic apparaten, zijn de hendeltjes of pookjes voor pitchbend, modulatie of waar je ze ook aan toekent. Ze werken op zich uitstekend, maar voelen klein en fluttig aan, en zijn onmogelijk tegelijkertijd te bedienen.

Conclusie

Inderdaad, de bediening is zéér doordacht, direct en plezierig, maar om dat nu 'ontwrichtend' te noemen? Voor het gewicht geldt dat in elk geval niet. De Numa X Piano 73 weegt 11,7kg en de versie met 88 toetsen

slechts 14kg. Dat is voor een stagepiano heel fraai, het uitstekende klavier in aanmerking genomen. De prijzen van beide versies durf ik gerust een verademing te noemen. Er is ook een versie met echt houten toetsen: de Numa X Piano GT, met een Fatar TP/400 Wood klavier, doorontwikkeld vanuit de TP/40. De consequentie van deze luxe is dat hij 22kg weegt, maar voor een stagepiano met houten toetsen is de prijs toch ook zéér concurrerend. Dit alles maakt dat de Numa X Piano's absolute aanraders zijn. De versie met 73 toetsen staat nu bovenaan mijn verlanglijstje van studio-gear en instrumenten; dát is pas ontwrichtend! ■

INTERFACE XTRA

- lange overview door Studiologic
- talloze soundvideo's
- handleiding